

ASEAN PARLIAMENTARIANS FOR HUMAN RIGHTS

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့်အပေါ်စိုးရိမ်ပူပန်၊ သတင်းသမားများကို လွှတ်ပေးရန်နှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သောဥပဒေများကို ရုတ်သိမ်းရန် အာဆီယံလွှတ်တော်အမတ်များတောင်းဆို

ဂျကာတာ၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်။ မြန်မာ့အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် လွန်ခဲ့သောလက ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဖမ်းဆီးထားသော သတင်းသမားများကို အမြန်ဆုံးပြန်လည်လွှတ်ပေးရန်၊ ၎င်းတို့အပေါ်ထားရှိသော စွဲချက်များကိုဖျက်သိမ်းရန်၊ မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ကိုထိန်းချုပ်ဟန့်တားရန် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ဥပဒေ များကို ဖျက်သိမ်း (သို့မဟုတ်) ပြင်ဆင်ရန် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အရှေ့တောင်အာရှလွှတ်တော် အမတ်များအဖွဲ့က ယနေ့ပြောကြားလိုက်ပါသည်။

ကိုလိုနီခေတ်အတွင်းက ပြဌာန်းခဲ့သည့် တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းခံနေရသည့် သတင်းသမား (၃) ဦးအား တရားရုံးတွင်ရှုတ်တရတ်မမျှော်လင့်ဘဲတရားစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ပြီး ၎င်းတို့၏ကြားနာစစ်ဆေးမှုရက်ကိုရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ပြီးနောက်တစ်ရက်တွင် ယခုတောင်းဆိုမှုကို ဧသတွင်းရှိဥပဒေပြုအမတ်များကပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းရှိ စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့် အခြေအနေအပေါ်စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို မြင့်တက်စေသည့် မီဒီယာသမားများကို ဖမ်းဆီး အကျဉ်းချရန် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ယခုဥပဒေသာမကဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ)ကဲ့သို့သော အခြားသော ဥပဒေများကို ဆက်လက်အသုံးပြုနေမှုနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အရှေ့တောင်အာရှမှ လွှတ်တော်အမတ်များ က ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဥပဒေဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အလျင်အမြန် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်းလည်း အလေးထားပြောကြားခဲ့သည်။

“ မြန်မာ့အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ယုတ္တိမရှိသော မခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်ဖြင့် ပစ်မှတ်ထား ဖမ်းဆီးထားသော သတင်းသမားကောင်းများကို အမြန်ဆုံးပြန်လည်လွှတ်ပေးရန်နှင့် စွပ်စွဲချက်များကို

အမြန်ဆုံးပယ်ဖျက်ပေးစေလိုပါတယ် ။ ဟု မလေးရှားလွတ်တော်အမတ်နှင့် APHR ဥက္ကဋ္ဌ Charles Santiago က ပြောကြားခဲ့သည်။

“ သတင်းသမားတွေကို ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချရန်နှင့် လွတ်လပ်စွာဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုကိုပြုလုပ်နေသည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကို အရေးယူရာတွင်အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ရန် သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ရန် အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်းကို ယခုလက်ရှိအခြေအနေများက ဖော်ပြချက် ရှိပါတယ်။ တစ်ကယ်လို့ အင်အယ်လ်ဒီအစိုးရအနေနဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မှင့်တင်ဖို့ကြိုးစား နေတယ်ဆိုရင် စာအုပ်ထဲမှာရှိတဲ့ဥပဒေတွေဟာ တရားမျှတမှုနဲ့အညီဖြစ်စေဖို့နဲ့ အစိုးရ သို့မဟုတ် တပ်မတော်ကိုဆန့်ကျင်ဝေဖန်တဲ့အခါမှာ အရေးယူဖို့အတွက် တစ်လွဲအသုံးမပြုစေဖို့လိုပါတယ်။ ”

Ta'ang National Liberation Army (TNLA) အဖွဲ့ထိန်းချုပ်ထားသည့်နယ်မြေအတွင်းတွင် TNLA အဖွဲ့၏ မူးယစ်ဆေးဝါးများမီးရှို့ဖျက်ဆီးပွဲတွင် သတင်းရယူပြီးပြန်လာသည့် ဧရာဝတီသတင်းဌာနမှ Lawi Weng ၊ Democratic Voice of Burma သတင်းဌာနမှ အေးနိုင်နှင့် ပြည့်ဖုန်းနိုင် စသည့် သတင်းထောက်(၃)ဦးကို မြန်မာစစ်တပ်က ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ သတင်းထောက် (၃) ဦးအား ၁၉၀၈ ခုနှစ် တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇ (၁) ဖြင့် တရားစွဲဆိုထားခြင်းဖြစ်ပြီး ပြစ်မှုူးကျူးလွန်ကြောင်းထင်ရှားပါက ထောင်ဒဏ် (၃) နှစ်အထိ ကျခံ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအက်ဥပဒေမှာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအပါအဝင် တရားမဝင် အသင်းအဖွဲ့များတွင် ပါဝင်ခြင်းနှင့် အသင်းအဖွဲ့များအားထောက်ပံ့ကူညီခြင်းအတွက် ပြဌာန်းသတ်မှတ် ထားခြင်းဖြစ်ပြီး လွတ်တော်အမတ်အချို့က ယခုဖြစ်ရပ်နှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိ ဟု ယူ ဆက်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ကြားနာစစ်ဆေးမှုရက်ကို ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့အစား ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့သို့ ဆိုင်းငံ့ ထားသည်။

“ လူတိုင်း၊ ရင်းမြစ်တိုင်းနဲ့စကားပြောဖို့ကသတင်းသမားတွေရဲ့အလုပ်ပါ။ ပဋိပက္ခဒေသတွေမှာ သတင်း ယူရတယ်ဆိုတာ အန္တရာယ်များတဲ့အလုပ်ပါ။ ဒါကို ထပ်ပြီးတော့ သူတို့နဲ့မသက်ဆိုင်တဲ့ ရာစုနဲ့ချီပြီး

ကြာနေပြီဖြစ်တဲ့ ဥပဒေတွေကို အသုံးချအခြေခံပြီးတော့ စစ်တပ်က သူတို့ကိုထောင်ချဖို့ သုံးလို့ရတယ် ဆိုတဲ့ပုဂံပုန်မှုမျိုး သတင်းသမားတွေကို ထပ်မပေးသင့်ပါဘူး။ အဲဒီဥပဒေတွေကို ပြင်သင့်တာလည်း ကြာပါပြီ “ဟု Santiago က ပြောကြားခဲ့သည်။

ယခုကဲ့သို့ အကျဉ်းချမျှများကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် နို ဝင်ဘာလ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အပြတ်အသတ် အနိုင်ရပြီးနောက် ၁ နှစ်နှင့် ၆ လ အကြာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လွတ်လပ်စွာဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့်အခြေအနေများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို မြင့်တက်စေခဲ့သည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ)အား အင်အယ်လ်ဒီအစိုးရလက်ထက်တွင် လူအချို့ကို ပစ်မှတ်ထားပြီးအသုံးပြုခဲ့သည်။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချိန်မှစတင်ကာ ယခုဥပဒေအောက်တွင် အွန်လိုင်းတွင် အသရေဖျက်မှုဖြင့် လူ (၇၁) ဦးအား အရေးယူခဲ့ပြီး စာနယ်ဇင်းသမားအချို့နှင့် ဖေ့စ်ဘွတ်စာမျက်နှာ တွင် ပို့စ်တင်သူအချို့လည်း ပါဝင်သည်။

APHR အဖွဲ့သည် ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့က ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ) အား ပယ်ဖျက်ရန် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်း ၆၀ ကျော်နှင့်ပူးပေါင်းတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်ပတ်အကြာတွင် နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြင်ဆင်ရန်စဉ်းစားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဧပြီ ဟင်းလဲရန်အဆိုပြုထား ချက်များတွင် တရားစွဲဆိုခံရသူများအား အာမခံပေးခွင့်ပေးရန်၊ တတိယပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အမှု လျှောက်ထားခွင့်ရှိမှုကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် တို့ပါရှိသော်လည်း ပြင်ဆင်ချက်မူကြမ်းတွင် ဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ) ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းရန်မပါရှိချေ။ APHR အနေဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၆(ဃ)ကို လုံးဝပယ်ဖျက်ရန်နှင့် မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှုများကို အဆုံးသတ်ရန် ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။

“ ဒီဥပဒေက အလွဲသုံးစားပြုဖို့အရမ်းကို ကျယ်ပြောလွန်းနေတယ်။ ကျွန်မတို့အနေနဲ့ အင်အယ်လ်ဒီ အစိုးရက ဒီဥပဒေကို ပြင်ဖို့စဉ်းစားနေတယ်ဆိုတာ ကို သိရတဲ့အတွက် ဝမ်းသာပါတယ်။ ဥပဒေပုဒ်မ

၆၆(ဃ) ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းဖို့ သူတို့ကိုကျွန်မတို့ဆော်ကြထားပါတယ်။ ဒါကိုဆက်သုံးနေခြင်းက အစိုးရကိုဝေဖန်မှုတွေထိန်းချုပ်နေတယ်ဆိုတာကို ပြသနေမှာပါ။ “ဟု အင်ဒိုနီးရှားလွှတ်တော်အမတ် နှင့် APHR ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ Eva Kusuma Sundari ကပြောကြားခဲ့သည်။

လွှတ်တော်အမတ်များက မြန်မာလွှတ်တော်အမတ်များနှင့်အင်အယ်လ်ဒီအစိုးရအား အခြေခံလွတ်လပ် ခွင့်များကို ထိခိုက်သည့်ဥပဒေများအားလုံးကို ဖျက်သိမ်းရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏မပြီးဆုံးသေးသောအသွင်ကူးပြောင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ခြိမ်းခြောက်အန္တရာယ်ပြုနေသည့် မီဒီယာများကို ရန်လိုဆန်ကျင်နေမှုများအား တိုက်ဖျက်ပြီး မီဒီယာများအတွက် ကောင်းမွန်သောပတ် ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ထောင်ပေးရန်လည်း တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

“ အခြေခံဒီမိုကရေစီဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုများကို လေးစားတန်ဖိုးထားသည့် ပွင့်လင်းပြီး သဘောထား ပြည့်ဝသောမြန်မာနိုင်ငံတည်ထောင်ရန်ဆိုတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲမှာအနိုင်ရစေခဲ့တဲ့ကတိက ဝတ်တွေကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ အင်အယ်လ်ဒီအစိုးရအနေနဲ့ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်သွားမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီစဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်ရေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနဲ့တာ ဝန်ခံမှုတွေကို တိုးမြှင့်ရာမှာထောက်ပံ့ကူညီရေးနဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့အကျိုးစီးပွားအတွက် စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့် ဆိုတာ အဓိကအချက်တစ်ခုပါပဲ။ “ဟု Sundari က ပြောကြားခဲ့သည်။

“ မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ဆိုတာ လူတိုင်းအတွက် အကျိုးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင်း သတင်းသမားတွေကို ကာကွယ်ပေးရမှာဖြစ်ပြီး သူတို့အလုပ်လုပ်နိုင်အောင်ကူညီပေးရမှာပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ဒီလို ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကိုတည်ထောင်ဖို့ကြိုးစားရာမှာ အောင်မြင်မယ်ဆိုရာ ဒီလို မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ဆိုတာ လည်းဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ အဲ့ဒီအတွက် စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့်ကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့အရာတွေကို ဖယ်ရှားခြင်းနဲ့စတင်ရမှာပါ။ ”